SHAKING THINGS UP!

Įžanginis žodis

Šį metodinį įrankį ruošėme taip, kad galėtume su jaunimu dirbantiems asmenims suteikti priemonę, kuri leidžia diskutuoti su jaunimu apie žmogaus teises ir lyčių lygybę remiantis faktais bei žiniomis, tokiu būdu išsklaidant visuomenėje paplitusius mitus ar neteisingą informaciją bei didinant jaunų žmonių sąmoningumą žmogaus teisių ir lyčių lygybės tematikoje.

Metodio įrankio pagalba galėsite savo pasirinkta forma inicijuoti diskusiją su jaunimu apie žmogaus teises ir lyčių lygybę, pasinaudojant stalo žaidimo kortelėmis, jose pateikta informacija bei šiame leidinyje pateiktais diskusijų klausimais.

Stipriai rekomenduojame pasinaudoti savo kūrybiškumu ir susikūrus saugią diskusijoms aplinką, siekti, kad jauni žmonės nebijotų išsakyti savo nuomonę ir išdrįstų kalbėtis bei diskutuoti su kitais jaunuoliais.

Suprantame, Jūs, kurie naudositės šiuo metodiniu įrankiu ir stalo žaidimu, nesate žmogaus teisių ir lyčių lygybės ekspertai. Tačiau jūs dirbate su jaunimu, planuojate jiems užsiėmimus, konsultuojate juos veiklų planavimo, savanorystės, karjeros pasirinkimo ir tikriausiai visais kitais gyvenimo klausimais. Šiuo metodiniu įranku nesiekiame išmokyti Jus ar jaunimą faktų apie žmogaus teise ir lyčių lygybę. Mūsų tikslas, kad su jaunimu dirbantys asmenys turėtų metodinę priemonę inicijuoti pokalbius su jaunimu apie žmogaus teisių ir lyčių lygybės temas, tokiu būdu didinant jų susidomėjimą bei sąmoningumą šią tematika.

Žaidimo taisyklės

1. Visi dalyviai turi susiskirstyti poromis. Rekomenduojama visiems žaidėjams susėsti ratu, kad paskirstytos poros sėdėtų vienas priešais kitą.

2. Visos kortelės turi būti užverstos ir padėtos žaidėjų viduryje.

3. Kai ateina poros eilė žaisti, vienas žaidėjas paima vieną kortelę nuo viršaus, perskaito klausimą ir galimus atsakymų variantus, o kitas žaidėjas bando atsakyti į užduotą klausimą.

4. Už kiekvieną teisingai atsakytą klausimą pora gauna po 1 tašką ir pasilieka kortelę.

5. Jei į klausimą nebuvo atsakyta teisingai, pora taškų negauna, o kortelė yra padedama į kortų kaladės apačią.

6. Jei į klausimą yra atsakoma teisingai, eilė imti kortelę ir klausti pereina kitai porai ratu pagal laikrodžio rodyklę.

7. Kiekvienos poros tikslas yra atsakyti į kuo daugiau klausimų.

8. Rekomenduojame nusistatyti žaidimo laiko trukmę, pvz., 15 ar 20 minučių, arba taškų skaičių, kurio siekia kiekviena pora, pvz., 10 ar 15 taškų. Laimi ta pora, kuri per nustatytą laiko trukmę surenka daugiausiai taškų arba kuri pirma pasiekia užsibrėžtą taškų skaičių.

Patarimai dirbantiems su jaunimu

Džiaugiamės, kad pasiryžai kalbėtis su jaunimu apie žmogaus teises ir lyčių lygybę! Suprantame, kad ši tema nėra iš pačių lengviausių, bet mes Tau padėsime.

Žaidimo eigoje rekomenduojama sekti klausimus kortelėse ir, jei matote poreikį, trumpam sustabdyti žaidimą ir padiskutuoti daugiau apie klausimą ar temą, kuri kyla iš klausimo kortelėje.
Parengėme diskusinių klausimų pagal kortelėse pateiktą informaciją, kuriuos galite užduoti jaunimui. Siūlome inicijuoti diskusiją, kurioje jauni žmonės patys diskutuotų ir išdrįstų išsakyti savo nuomonę.

Klausimas diskusijai

Kokias garsias sportininkes moteris žinote iš Lietuvos ir iš užsienio?

Klausimas diskusijai

Kaip galvojate, kodėl vyrų sportas yra populiaresnis už moterų sportą?

Klausimas diskusijai

Saudo Arabija buvo paskutinė valstybė pasaulyje, kurioje moterys neturėjo teisės vairuoti. Kaip galvojate, iš kur visuomenėje atsiranda stereotipai, kad moterys vairuoja prasčiau už vyrus?

Klausimas diskusijai

Pasaulyje yra valstybių, kuriose yra draudžiami abortai. Kaip galvojate, ar valstybė gali už moterį tai nuspręsti? Kodėl?

Klausimas diskusijai

Ar galėtumėte įvardyti klasikinius literatūros kūrinius, kuriuose pagrindinė veikėja būtų moteris?

Klausimas diskusijai

Ar galite įvardinti, kokios prekės yra pardavinėjamos, reklamuojant jas moters ar vyro kūno vaizdais? Kaip galvojate, kodėl toks marketingo tipas nėra tinkamas?

Klausimas diskusijai

Jūsų nuomone, koks žmogus yra gražus?

Klausimas diskusijai

Ar keičiasi visuomenės požiūris į vyrišką bei moterišką aprangas? Kokių žinomų pavyzdžių arba susidūrimų visuomenėje galite pateikti?

Klausimas diskusijai

Kaip galvojate, ar filmai idealizuoja jauno žmogaus kūną? Kodėl?

Klausimas diskusijai

Ar galite įvardyti populiarias dainas ar jų vaizdo klipus, kuriuose moterys būtų vaizduojamos vulgariai ar gašliai? Ar filmai ir muzika gali formuoti visuomenės požiūrį į moteris ir vyrus? Kaip?

Klausimas diskusijai

Kaip manote, kokią įtaką reklama, socialinės medijos ir moterų vaizdavimas jose turi lyčių stereotipų formavimuisi ir moterų bei mergaičių savęs suvokimui?

Klausimas diskusijai

Kaip galvojate, ar teisinga, kad filmuose vyrai dažniausiai yra vaizduojami, kaip gelbėtojai, o moterys, kaip tos, kurios yra gelbėjamos? Kiek žinote filmų, kur moterys yra pavaizduojamos, kaip stiprios asmenybės?

Klausimas diskusijai

Jūsų nuomone, kaip filmai atvaizduoja moterų ir vyrų vaidmenį visuomenėje?

Klausimas diskusijai

Ar galite įvardyti sritis, kuriose šiandien vis dar moterys yra prastesnėje ar silpnesnėje padėtyje, palyginus su vyrais? Ar yra kokių nors sričių, kur vyrai būtų prastesnėje ar silpnesnėje padėtyje, palyginus su moterimis?

Klausimas diskusijai

Kaip galvojate, ar yra „vyriškos“ ar „moteriškos“ spalvos?

Klausimas diskusijai

Kas jūsų šeimoje dažniau užsiima maisto gamyba, tvarkymusi, produktų pirkimu, vaikų priežiūra? Kaip susiklostė tokia tradicija? Kokia įtaką, jūsų manymu, ji turi?

Klausimas diskusijai

Kaip galvojate, ar šiandien dar yra „vyriškų“ ar „moteriškų“ profesijų? Iš kur kyla ir formuojasi visuomenės nuomonė apie „vyriškas“ ar „moteriškas“ profesijas?

Klausimas diskusijai

Ar galėtumėte įvardyti žymių mokslininkių moterų?

Klausimas diskusijai

Net ir šiandien pasaulyje yra valstybių, kurios diskutuoja, ar moterims reikėtų sudaryti teisę mokytis ir įgyti aukštąjį išsilavinimą. Kaip galvojate, kokie stereotipai nusako moterų ir vyrų vaidmenį visuomenėje? Iš kur kyla tokie stereotipai?

Klausimas diskusijai

Kaip manote, ar verta siekti lygaus moterų ir vyrų politikų skaičiaus valdžios institucijose? Kodėl?

Klausimas diskusijai

Ilgą laiką moterys neturėjo balsavimo teisės ir tik XX amžiaus pradžioje įvairios valstybės pradėjo įteisinti šią teisę. Kaip galvojate, kodėl vis dar moterų yra ženkliai mažiau politikoje nei vyrų?

Kuris teiginys yra teisingas?

a) Moterys gyvena ilgiau, tačiau jų sveikata prastesnė

b) 75% moterų dirba švietimo, sveikatos, rūpybos srityse

c) 47% milenialsų tiki, kad geriausias būdas spręsti lyčių nelygybę yra suvienodinti algas ir pensijas

d) Visi variantai teisingi

Kokioje valstybėje darbo užmokestis tarp moterų ir vyrų yra tolygiausias?

a) Šveicarijoje
b) Japonijoje
c) Liuksemburge
d) Islandijoje

Kokioje valstybėje darbo užmokestis tarp moterų ir vyrų yra netolygiausias?

a) Rusijoje
b) Kinijoje
c) Šiaurės Korėjoje
d) Pietų Korėjoje

Kokią trauminę patirtį labiausiai tikėtina patirti 15-44 metų moteriai?

a) Būti išprievartautai

b) Susirgti vėžiu

c) Pakliūti į automobilio avariją

d) Užsikrėsti maliarija

Kurie iš žemiau išvardytų įstatymų yra realūs vienoje ar keliose pasaulio valstybėse?

a) Moteris privalo leisti savo vyrui užsiimti su ja lytiniais santykiais

b) Jei po žmogaus pagrobimo pagrobėjas susituokia su pagrobtuoju asmeniu, pagrobėjui negresia bausmė

c) Vyras mokomaisiais tikslais gali mušti savo žmoną tol, kol ji nepatiria smarkių kūno sužalojimų

d) Visi išvardyti variantai yra teisingi

Kokioje rolėje moterys dažniausiai reprezentuojamos televizijos reklamose?

a) Policijos pareigūnių
b) Biuro administratorių
c) Namų šeimininkų
d) Mokytojų

2017-2018 m. duomenimis Jungtinėje Karalystėje STEM srities dalykuose bakalauro laipsnio studijose moterys sudarė 35% visų studentų, kokia dalis moterų tais pačiais metais dirbo STEM srityje?

a) 27%

b) 23%

c) 35%

d) 19%

Forbes turtingiausių žmonių sąraše pirmoji moteris sutinkama 11-oje vietoje. Tai Francoise Bettencourt Meyers (kartu su savo šeima), ji turtingiausia moteris visame pasaulyje. Kuo užsiima ši milijardierė?

a) Vadovauja L'Oreal Paris kompanijai

b) Yra JAV senatorė

c) Vadovauja Amazon įmonei

d) Yra Jungtinių Tautų Organizacijos lygių galimybių kontrolierė

Kokiai lyderei vadovaujant Didžioji Britanija tapo viena galingiausių pasaulio jėgų, nugalėjo Ispanų armadą ir išgyveno itin svarbius ekonominius ir socialinius pokyčius?

a) Katerina Mediči

b) Elizabet I

c) Elizabet II

d) Katerinai Didžiajai

Kokia moteris 1866 m. buvo viena iš lyderiaujančių moterų teisių aktyvisčių ir kartu su kitomis sufražistėmis paruošė Peticiją universaliam sufražizmui?

a) Maya Angelou

b) Elizabeth Cady Stanton

c) Elizabeth Taylor

d) Serena Williams

Kokia aktorė, sukūrusi vieną žymiausių mergaičių ir merginų vaidmenų kelias dalis turinčiame filme, kartu yra ir Jungtinių Tautų Organizacijos Moterų Gerovės ambasadorė ir viena iš kampanijos HeForShe kūrėjų?

a) Meryl Streep
b) Anne Hathaway
c) Julia Roberts
d) Emma Watson

Kas yra maskulinizmas?

a) Kova už vyrų ir moterų teises

b) Kova prieš seksizmą nukreiptą į vyrus

c) Kova prieš tradicinius vyrų ir berniukų vaizdavimo atributus

d) Tinka visi išvardinti variantai

Kas yra biologinė lytis (angl. sex)?

a) Biologijos enciklopedijose apibrėžiama lyties samprata

b) Gyvūnų lytinė tapatybė

c) Biologinius skirtumus tarp vyrų ir moterų numatantis lyties apibrėžimas

d) Žmonių ir gyvūnų klasifikavimas pagal lytį

Kas yra socialinė lytis (angl. gender)?

a) Lyties rolę visuomenėje numatantis apibrėžimas

b) Būdas, kaip individas suvokia save

c) Lytinė tapatybė

d) Tinka visi išvardyti variantai

Kas yra feminizmas?

a) Siekis sukurti moterų dominavimą prieš vyrus

b) Siekis įgyvendinti visapusišką lyčių lygybę

c) Siekis įgyvendinti matriarchalinę visuomenės sistemą

d) Siekis sukurti daugiau darbo vietų moterims

Ką reiškia sąvoka patriarchatas?

a) Socialinė sistema, kurioje esminė galia suteikiama vyrams

b) Senyvo amžiaus vyrų ir moterų dalyvavimas visuomenėje

c) Tradicinės visuomenės samprata

d) Nepilnamečių vaikų išnaudojimas

Kieno svarbą siekiama pabrėžti Virginia Woolf esė „Savas kambarys“?

a) Moterų švietimo svarbą

b) Moterų įdarbinimo svarbą

c) Atskiros erdvės moterims svarbą

d) Moterų laisvalaikio svarbą

Kas buvo Amelia Earhart?

a) Pirmoji moteris, dalyvavusi žirgų lenktynėse

b) Pirmoji moteris, pilotavusi lėktuvą

c) Pirmoji moteris, nubėgusi maratoną

d) Pirmoji moteris, viena perskridusi per Atlanto vandenyną

„Koks tikslas kovoti dėl teisės balsuoti, jei neturime valstybės, kurioje balsuoti?“ Kas tai pasakė?

a) Oprah Winfrey

b) Emmeline Pankhurst

c) Ellen de Generes

d) Hillary Clinton

Kokioje valstybėje 2019 m. ministre pirmininke buvo išrinkta jauniausia iki tol pasaulyje tokį postą užėmusi moteris, vadovaujanti 5 partijų koalicijai, kurioms visoms vadovauja moterys?

a) Naujojoje Zelandijoje
b) Suomijoje
c) Islandijoje
d) Estijoje

„Mano tėvas buvo valstybininkas, aš politinė moteris. Mano tėvas buvo šventasis, aš - ne.“ Kas tai pasakė?

a) Hillary Clinton
b) Maya Angelou
c) Greta Thunberg
d) Indira Gandhi

Kiek moterų ir vyrų visame pasaulyje naudojasi interneto ryšiu?

a) 71% moterų ir 69% vyrų

b) 48% moterų ir 58% vyrų

c) 39% moterų ir 56% vyrų

d) 33% moterų ir 33% vyrų

Mokyklų uždarymas dėl pandemijos, tikėtina, tik padidins lyčių nelygybę. Kiek mergaičių visame pasaulyje potencialiai negrįžo į ugdymo įstaigas (nuo priešmokyklinio iki aukštojo išsilavinimo įstaigų) 2020 m.?

a) 8 milijonai
b) 9 milijonai
c) 10 milijonų
d) 11 milijonų

Pandemija ekonominiam, politiniam ir socialiniam gyvenimui padarė didžiulę įtaką, lyčių lygybė nėra išimtis. Jungtinių Tautų Organizacijos duomenimis, 2021 m. 435 milijonai moterų ir mergaičių gyvens ekstremaliame skurde, iš jų 47 milijonai jame atsidurs dėl Covid-19 pandemijos. Kiek per dieną apytiksliai JAV dolerių teks vienai iš į ekstremalų skurdą patekusių moterų ir mergaičių?

a) 1,9 dolerio

b) 7,9 dolerio

c) 10,4 dolerio

d) 5,1 dolerio

Kiek kartų dažniau statistiškai moterys buityje užsiima neapmokamais namų ruošos darbais?

a) 1,7 karto
b) 2 kartus
c) 2,6 karto
d) 3 kartus

Remiantis duomenimis iš 87 valstybių, 1 iš 5 moterų ir mergaičių iki 50 metų 12 mėnesių laikotarpyje patiria X. Kas yra X?

a) Smurtą artimoje aplinkoje

b) Nepriteklių

c) Badą

d) Klimato kaitos padarinius

Kiek valstybių savo politinėse sistemose naudoja vienokio ar kitokio pobūdžio kvotas?

a) 95
b) 53
c) 101
d) 130

Kas yra kvota?

a) Žymaus žmogaus citata

b) Laikas, per kurį reikalinga grąžinti paskolą

c) Lyčių lygybės indeksas

d) Minimalus arba maksimalus tam tikros žmonių grupės skaičius

Kuriose keturiose pasaulio valstybėse moterų politikių nacionaliniuose ar vietos parlamentuose yra pusė ir daugiau?

a) JAV, Kanada, Islandija, Naujoji Zelandija
b) Japonija, Vokietija, Prancūzija, Estija
c) Ruanda, Kuba, Bolivija, Jungtiniai Arabų Emyratai
d) Lietuva, Pietų Afrikos Respublika, Taivanas, Airija

Kaip pasaulyje pasiskirsto politikų vyrų ir politikių moterų skaičiaus santykis nacionaliniuose parlamentuose?

a) 85% vyrų ir 15% moterų

b) 75% vyrų ir 25% moterų

c) 65% vyrų ir 35% moterų

d) 55% vyrų ir 45% moterų

Kokios srities ministerijoms pasaulyje dažniausiai vadovauja ministrės moterys?

a) Aplinkosaugos/atsinaujinančių išteklių
b) Lyčių lygybės/moterų reikalų
c) Šeimos/vaikų/jaunimo/senjorų/neįgaliųjų reikalų
d) Ekonomikos/inovacijų

UN Women skaičiavimu, dabartiniu tempu, visišką lyčių lygybę aukščiausiose valdžios institucijose galėtume pasiekti po X metų. Kokį skaičių turėtume įrašyti vietoje X?

a) 23

b) 53

c) 130

d) 71

Kiek valstybių niekuomet neturėjo moters lyderės (Prezidentūroje arba Vyriausybėje)?

a) 119

b) 109

c) 99

d) 89

Kiek valstybių, 2021 m. sausio duomenimis, šiuo metu vadovauja moterys (kaip Prezidentės arba Vyriausybės vadovės)?

a) 56
b) 39
c) 8
d) 22

2015 m. pasaulio lyderiai Jungtinių Tautų Organizacijos iniciatyva susitarė dėl 17 Darnaus Vystymosi Tikslų (Sustainable Development Goals). Vienas jų - lyčių lygybė. Ko siekiama įgyvendinant šį tikslą?

a) Pašalinti tokias praktikas, kaip priverstinė santuoka

b) Užtikrinti moterų dalyvavimą ir galimybę lyderystei

c) Naudojantis išmaniosiomis technologijomis skatinti lyčių lygybę

d) Tinka visi išvardyti atsakymo variantai

Visame pasaulyje, kokia dalis 11-17 metų vaikų, kurie nurodė patyrę smurtą mokykloje, nurodė patyrę su jų lytimi susijusį smurtą?

a) 1 iš 3

b) 1 iš 5

c) 1 iš 6

d) 1 iš 8

Kurios iš 129 šalių EM2030 SDG Gender Equality reitinge užima 5 aukščiausias vietas pagal užtikrinamą lyčių lygybę?

a) JAV, Kanada, Australija, Prancūzija ir Jungtinė Karalystė
b) Portugalija, JAV, Prancūzija, Norvegija ir Kanada
c) Danija, Suomija, Švedija, Norvegija ir Nyderlandai
d) Šveicarija, Danija, Suomija, JAV ir Italija

Iš penkių regionų, kurie yra tiriami EM2030 SDG Gender Equality reitingo, kurie du turi didžiausią vidutinį lygybės indeksą?

a) “Sub-Saharos Afrika” ir “Lotynų Amerika bei Karibai”

b) “Europa ir Šiaurės Amerika” ir “Lotynų Amerika ir Karibai”

c) “Lotynų Amerika ir Karibai” ir “Vidurinieji rytai ir Šiaurės Afrika”

d) “Vidurinieji rytai ir Šiaurės Afrika” ir “Europa ir Šiaurės Amerika”

Kiek procentų moterų amžiaus tarpe 15-19 metų yra patyrusios moterų lytinių organų sužalojimą (angl. Female genital mutilation) remiantis 2019 metų duomenimis?

a) 6%
b) 9,2%
c) 11,4%
d) 15%

Ką reiškia terminas “mizoginija” (angl. misogyny)?

a) Neapykanta arba stiprus priešiškas nusistatymas moterų atžvilgiu

b) Neapykanta arba stiprus priešiškas nusistatymas vyrų atžvilgiu

c) Neapykanta arba stiprus nusistatymas prieš ne katalikiškos pakraipos religijos atšakas

d) Neapykanta arba stiprus nusistatymas prieš netekėjusias ar vaikų neturinčias moteris

Ką reiškia terminas “seksizmas”?

a) Vyriškos lyties dominavimą prieš moteris

b) Žmonių diskriminacija dėl jų rasės

c) Žmonių diskriminacija ir neapykanta dėl jų lyties, neatsižvelgiant į kitas asmenines jo savybes

d) Dešinės pakraipos ideologija, skatinanti baltųjų dominavimą prieš kitas rases

Ką reiškia terminas "stiklinės lubos"?

a) Reiškinys, paaiškinantis sunkumus moters karjeroje

b) Reiškinys, aiškinantis, kodėl neturtą patiriantys žmonės nepasiekia aukštesnių pareigų karjeroje

c) Moterų atlyginimo vidurkis, kuris, pasiekus tam tikrą ribą, nebekyla

d) Darbo vietos, į kurias moterys nėra priimamos, nes yra matomos, kaip nelygios vyrams

Kas yra rožiniai getai?

a) Nacistinės Vokietijos metais taip vadinti getai, kuriose buvo uždaromos žydės moterys.

b) Diskriminacinio pobūdžio įstatymai, nukreipti prieš moteris.

c) Dažnai neperspektyvios profesijos, kuriose dominuoja moterys.

d) Neturtingi miestų rajonai, kurių didžiąją dalį gyventojų sudaro moterys.

Kokią dalį Europos parlamento narių sudarė moterys 2021 metų sausį?

a) 15,1%

b) 45,7%

c) 25,6%

d) 30,5%

Bendruomenės organizacijos forma, kurioje moterys užima galios poziciją: turtas ir pareigos paveldimos motinos linija, santuokoje vyras pavaldus moters valia ir pan. Kaip vadinamos tokios bendruomenės?

a) Matriarchatais

b) Matricidais

c) Matriapoliais

d) Matricomis

Kiek vidutiniškai moterų prekės Lietuvoje kainuoja daugiau nei vyrų?

a) 5 %

b) 8 %

c) 12 %

d) 3 %

Ką reiškia terminas „rožinis mokestis“ (angl. pink tax)?

a) Vyriškų ir moteriškų prekių kainų skirtumas už beveik identiškus produktus

b) Mokestis, kuris anksčiau buvo taikomas moterims norint patekti į tam tikrų sporto šakų klubus

c) Terminas vartojamas norint išryškinti pasipiktinimą dėl moters higienos priemonių (paketų, tamponų, taurelių, etc.) apmokestinimo

d) Terminas vartojamas perkeltine prasme, norint išryškinti moterų svarbos visuomenėje ignoravimą

2010 metais aktyvistė Moya Bailey pirmą kartą pavartojo terminą misogynoir, išreiškiantį neapykantą prieš tam tikrą asmenų grupę. Prieš kokius asmenis yra nukreiptas šis terminas?

a) LGBT+ narius.

b) Moteris, kurios nenori tekėti ar turėti vaikų.

c) Juodaodes moteris.

d) Imigrantus bei pabėgėlius apskritai, siejant juos su skirtinga kultūra bei odos spalva.

„Moterimi negimstama, ja tampama“. Kam priklauso ši frazė?

a) Betty Friedan
b) Judith Butler
c) Simone de Beauvoir
d) Audre Lord

Kas buvo pirmoji moteris gavusi aukso medalį Olimpinėse žaidynėse?

a) Charlotte Cooper

b) Colette Besson

c) Margaret Aboott

d) Fritzi Löwy

Kada moterims pirmą kartą buvo leista varžytis Olimpinėse žaidynėse?

a) 1896 m.

b) 1900 m.

c) 1908 m.

d) 1920 m.

Kuriose iš žemiau išvardintų valstybių moterims futbolininkėms yra mokama tokia pati alga kaip ir futbolininkams vyrams?

a) Brazilijoje
b) Norvegijoje
c) Airijoje
d) Tinka visi išvardinti variantai

Kokia žymi asmenybė iš karto pasisiūlė sumokėti Norvegijos komandos piniginę baudą?

a) Miley Cyrus
b) Emma Watson
c) Arvydas Sabonis
d) Pink

Už ką 2021 metais vykusiame Europos paplūdimio rankinio čempionate pinigine bausme buvo nubausta Norvegijos moterų komanda?

a) Viena iš jos narių vartojo narkotikus

b) Komanda šiurkščiai pažeidė žaidimo taisykles ir dėl to fiziškai nukentėjo Ispanijos komandos žaidėja

c) Vietoje bikinio tipo maudymosi kostiumėlio komanda nusprendė vilkėti šortus

d) Komanda nepasirodė svarbiose rungtynėse

Nuotraukoje darytoje 1967 m. matote Katerina Switzer. Ką bando padaryti vyrai nuotraukoje?

a) iš maratono, kuriame bėgti gali tik vyrai bando patraukti moterį

b) bando paskatinti bėgti greičiau

c) gaudo moterį, kuri pavogė piniginę

d) vyrai įsibrovė į moterų maratoną

Kurioje sporto šakoje kartu varžosi ir vyrai, ir moterys?

a) Biatlone

b) Konkūre

c) Dziudo

d) Lakrose

„Lyčių kova“ tai tenise vartojamas terminas apibūdinantis įvairias parodines rungtis tarp vyro ir moters arba dviejų vyrų bei dviejų moterų vienu metu. Žymiausia „lyčių kova“ įvyko 1973 metais Amerikoje tarp Bobby Riggs ir jo varžovės, tuometinės moterų teniso čempionės. Mačą laimėjo moteris. Koks buvo šios tenisininkės vardas?

a) Billie Jean King

b) Margaret Court

c) Martina Navratilova

d) Helen Wills

Kokio žodžio nėra JAV Konstitucijoje?

a) Moteris

b) Vyras

c) Lytis

d) Nei vieno iš šių žodžių nėra panaudotų JAV Konstitucijoje

Kurioje šalyje moterys ir mergaitės dažniausiai patiria lytinių organų žalojimą (angl. Female genitals mutilation)?

a) Pietų Afrikos Respublikoje
b) Kenijoje
c) Irane
d) Somalyje

Talibanui perėmus valdžią Afganistane jie nustatė naujas prievoles moterims ir merginoms norint lankyti universitetus bei mokyklas. Kuri iš žemiau išvardytų prievolių yra įtraukta į Talibų sąrašą?

a) Moterys privalo dėvėti nikabą bei abają, kas beveik pilnai dengia visą moters veidą

b) Moterų klasės turi būti atskirtos nuo vyrų, jei ne skirtinguose kabinetuose tai bent jau užuolaida

c) Moterims dėstyti gali tik dėstytojos moterys

d) Tinka visi aukščiau išvardinti variantai

Kurioje iš 50 JAV valstijų galioja griežčiausi aborto įstatymai?

a) Kolorade
b) Floridoje
c) Naujojoje Meksikoje
d) Teksase

Kokia buvo aukštakulnių Persijos imperijoje paskirtis?

a) Valdovai nešiojo šiuos batus su siekiu būti aukštesni už visus savo pavaldinius

b) Tai buvo prestižo ženklas, kurį sau leisti galėjo tik aukštesnių klasių gyventojai

c) Aukštakulniai buvo skirti persų kavalerijai, kad jų kojos išsilaikytų balnakilpėje

d) Vyrai nešiojo aukštakulnius batus, kad įrodytų savo viršenybę prieš moteris

Kurioje valstybėje ir kuriame amžiuje pirmą kartą pasiūti aukštakulniai batai?

a) Persijos imperijoje 10 a.

b) Prancūzijoje 17 a.

c) Anglijoje 18 a.

d) Kinijoje 8 a.

Verslo žurnalas “Forbes” 2020 metais išskyrė 20 šalių, kuriose moterims turistėms gresia didžiausias pavojus keliauti vienoms. Kuri iš žemiau pateiktų šalių atsiduria pirmoje vietoje?

a) Iranas
b) Egiptas
c) Brazilija
d) Pietų Afrikos Respublika

Kuri iš žemiau nurodytų šalių turi aukščiausią lyčių lygybės indeksą?

a) Naujoji Zelandija

b) Islandija

c) Danija

d) Kanada

Kurioje iš žemiau nurodytų šalių abortai yra absoliučiai draudžiami įstatymo?

a) Irane
b) Lenkijoje
c) Egipte
d) Indijoje

Kuris iš žemiau pateiktų Antikos filosofų propagavo lyčių lygybę?

a) Aristotelis

b) Platonas

c) Sokratas

d) Pitagoras

Kurios iš žemiau išvardintų filosofių darbuose išsamiai tyrinėtas totalitarizmo bei blogio fenomenas (vienas žymiausių kūrinių - “Totalitarizmo ištakos”)?

a) Hannah Arendt

b) Simone de Beauvoir

c) Jacqueline Broad

d) Ayn Rand

Kokioje Margaret Atwood knygoje nagrinėjama netolimoje ateityje susikūrusi totalitarinė, labai patriarchalinė visuomenė, kurioje yra žiauriai kontroliuojamos moterys?

a) Greis
b) Aklasis žudikas
c) Tarnaitės pasakojimas
d) Oriksė ir Griežlys

1941 metais William Moulton Marston pasauliui pristatė komiksus pavadinimu “Nuostabioji moteris” (angl. Wonder Woman). 1942 metais komiksai buvo uždrausti Amerikoje. Kokios buvo to priežastys?

a) Pagrindinės veikėjos apranga buvo netinkama

b) Komiksuose atvirai buvo galima įtarti, jog pagrindinė veikėja buvo homoseksuali

c) Pagrindinė veikėja per dažnai buvo supančiojama virvėmis ir kankinama, o tai buvo matoma kaip per dažnai kartojamo smurto ir netgi fetišo pavyzdys

d) Tinka visi aukščiau išvardinti variantai

Kuriame rašytojos Naomi Alderman kūrinyje per distopijos perspektyvą nagrinėjama lyčių lygybės problema?

a) Galybė
b) Karas ir taika
c) Kortų namelis
d) Nepaklusnumas

1985 m. amerikiečių dailininkė Alison Bechdel viename iš savo komiksų pasiūlė moterų vaizdavimo matą grožinėje literatūroje (ir ne tik). Jis buvo pradėtas vadinti Bechdel testu. Kokius kriterijus turi atitikti Bechdel testas?

a) Literatūros kūrinyje (arba filme) turi būti bent du moteriškos lyties personažai, turintys vardus

b) Literatūros kūrinyje (arba filme) moteriškos lyties personažai turi kalbėtis tarpusavyje

c) Literatūros kūrinyje (arba filme) moteriškos lyties personažų pokalbiai neturi būti apie vyrus

d) Tinka visi aukščiau išvardinti variantai

Sidonie-Gabrielle Colette buvo 19-20 a. novelistė parašiusi daugybę pripažinimo susilaukusių romanų. Tačiau pirmieji jos romanai buvo pasirašinėjami tuometinio jos vyro vardu. Kodėl?

a) Rašytoja buvo per jauna leisti savo knygas

b) Tuo metu moterims buvo draudžiama leisti didelės apimties kūrinius

c) Colette baiminosi viešumo

d)Jos vyras norėjo išgelbėti savo rašytojo karjerą, todėl perėmė žmonos kūrinius

Kodėl knygų serijos apie Harį Poterį rašytoja ant knygų pasirašė tik savo vardų pirmąsias raides ir tik pavardę pasirašė pilną (t.y. J.K. Rowling)?

a) Taupant vietą

b) Tam, kad nebūtų identifikuota jos lytis

c) Dėl geresnio skambesio

d) Taip tuo metu buvo madinga

Nuotraukoje matoma mergaitė vėliau išaugsianti į garsią Meksikiečių dailininkę, vieną garsių feminizmo figūrų 20 a. Kas yra ši mergaitė?

a) Cordelia Urueta

b) Myra Landau

c) Salma Hayek

d) Frida Kahlo

Kurią dieną yra švenčiama tarptautinė mergaičių diena?

a) Birželio 7
b) Rugsėjo 10
c) Spalio 11
d) Spalio 20

Kuri atlikėjos Lady Gaga daina yra laikoma LGBTQ+ bendruomenės “himnu”?

a) Poker Face
b) G.U.Y.
c) Judas
d) Born this way

Kaip pavadintas 2016 metų filmas apie afroamerikietes matematikes, kurios atliko svarbų vaidmenį NASA ankstyvaisiais JAV kosmoso programos metais?

a) Hidden figures

b) Moonlight

c) On the basis of sex

d) A beautiful mind

37-nerių aktorei Maggie Gyllehaal buvo atsisakyta suteikti rolę, kurioje ji turėjo vaidinti 55-kerių metų vyro meilės interesą. Kokia buvo to priežastis?

a) Gyllenhaal nebuvo pakankamai patyrusi rolei
b) Ji nesutarė su pagrindiniu aktoriumi
c) Prodiuseriai pasakė jai, kad ji yra per "sena" vaidinti 55-kerių metų vyro moterį
d) Gyllenhaal netenkino siūlomas darbo užmokestis

Nuotraukoje matoma Lietuvos politinė veikėja, aktyvistė, lygių teisių tarp vyrų ir moterų šalininkė, Steigiamojo Seimo narė. Kas buvo ši moteris?

a) Felicija Bortkevičienė-Povickaitė

b) Gabrielė Petkevičaitė-Bitė

c) Sofija Smetonienė

d) Janina Degutytė

Koks žymus vyras tapo pirmuoju vyriškos giminės atstovu patekusiu ant amerikietiško Vogue žurnalo viršelio?

a) Cole Sprouse

b) Harry Styles

c) Sam Smith

d) Justin Bieber

Tai XX a. Irano poetė, režisierė. Jos kūryba išsiskyrė drąsa atskleidžiant moterišką pasaulėjautą iki tol iranietiškoje poezijoje laikytą tabu. Kas yra ši menininkė?

a) Forugh Farrokhzad

b) Nawal el-Saadawi

c) Tahia Halim

d) Behjat Sadr

Vienas iš Oskarų filmų apdovanojimų yra įteikiamas režisieriui(ei) už geriausią režisūrą. Kiek moterų yra laimėjusios šį apdovanojimą per 93 Oskarų teikimo metus?

a) 7

b) 2

c) 10

d) 0

Kaip vadinosi laikraščio „Lietuvos ūkininkas“ priedas, skirtas moterų reikalams?

a) „Lelija“
b) „Aguona“
c) „Rūta“
d) „Žibutė“

Kuri dainininkė tapo pirmąja moterimi, gavusia savo žvaigždę Rock & Roll'o šlovės alėjoje?

a) Etta James

b) Aretha Franklin

c) Nina Simone

d) Janis Joplin

Kas buvo pirmoji moteris gavusi Nobelio premiją?

a) Lise Meitner
b) Grazia Deledda
c) Marie Curie
d) Jane Addams

Kurioje demokratinėje šalyje buvo išrinkta pirmoji moteris prezidentė istorijoje?

a) Estijoje
b) Norvegijoje
c) Naujojoje Zelandijoje
d) Islandijoje

2018 metais per Auksinių gaublių apdovanojimus dauguma aktorių solidariai rengėsi juodai. Koks buvo šios aprangos kodo tikslas?

a) Išreikšti palaikymą Time's up judėjimui, kurio tikslas buvo solidarizuotis su seksualinio priekabiavimo aukomis

b) Išreikšti pagarbą ir atminimą Holokausto aukoms

c) Solidarizuotis su juodaodėmis moterimis ir jų išgyvenimais pramogų industrijoje

d) Išreikšti nepasitenkinimą vyrų ir moterų atlygio kino industrijoje skirtumui

2014 metais Nobelio taikos prizą gavo 17 metų mergina - ji tapo jauniausia Nobelio apdovanojimų laureate istorijoje. Kas buvo ši mergina?

a) Greta Thunberg
b) Nadia Murad
c) Malala Yousafzai
d) Elinor Ostrom

Kuri valstybė pasaulyje pirmą kartą išleido į kosmosą moterį astronautę?

a) Prancūzija
b) JAV
c) SSRS
d) Kanada

Kurioje valstybėje prasidėjo Sufražisčių judėjimas?

a) JAV

b) Prancūzijoje

c) Didžiojoje Britanijoje

d) Kanadoje

XVII a. Jungtinėje Karalystėje ir jos valdomose teritorijose įsigaliojo įstatymas, suteikiantis visiems karališkosios šeimos sūnums pirmumą eilėje į sostą, nepaisant anksčiau už juos gimusių seserų. Kada buvo panaikintas šis įstatymas?

a) 1603 metais, po karalienės Elžbietos I mirties.

b) 1901 metais, mirus karalienei Viktorijai.

c) 1953 metais, pradėjus valdyti karalienei Elžbietai II.

d) 2011 metais, po princo Viljamo ir Keitės Midlton vestuvių.

Rožinės ir mėlynos spalvos daiktai kūdikiams pirmą kartą buvo išpopuliarinti 19 a. Ką simbolizavo šios spalvos?

a) Vaiko lytį - rožinė mergaitėms, mėlyna - berniukams

b) Vaiko lytį, tačiau iš pradžių mėlyna buvo asocijuojama su mergaitėmis, o rožinė - su berniukais

c) Vaiko gymį - jo plaukų bei akių spalvą

d) Nieko, šios spalvos buvo parinktos, nes jas buvo lengva išgauti

Prieš ką kovoja 2017 m. pagreitį įgavęs #MeToo judėjimas?

a) Prieš rasinę diskriminaciją
b) Prieš neapykantą LGBTQ+ bendruomenei
c) Prieš moterų emancipaciją
d) Prieš seksualinį priekabiavimą ir seksualinį smurtą

Hedy Lamarr buvo XX a. austrų kilmės amerikiečių aktorė, kuri, šalia aktorystės, užsiiminėjo moksliniais tyrimais. Kokioms šių dienų naudojamoms technologijoms jos išradimai padėjo pamatus?

a) Wi-Fi ir Bluetooth susisiekimo technologijoms

b) Rentgeno aparatams

c) Pirmosioms kosminėms raketoms

d) Eletriniams automobiliams

Kuri iš žemiau pateiktų moterų tapo pirmąja šalies lydere islamą išpažįstančiose šalyse?

a) Khaleda Zia (Bangladešo Ministrė pirmininkė)
b) Tansu Ciller (Turkijos Ministrė pirmininkė)
c) Benazir Bhutto (Pakistano Ministrė pirmininkė)
d) Sheikh Hasina (Bangladešo Ministrė pirmininkė)

Kurioje iš žemiau pateiktų šalių visuotinė moterų balsavimo teisė buvo įteisinta anksčiausiai?

a) Jungtinėse Amerikos Valstijose
b) Australijoje
c) Naujojoje Zelandijoje
d) Šveicarijoje

Kurioje iš šių šalių moterims suteikta balsavimo teisė vėliausiai?

a) Lietuvoje
b) Šveicarijoje
c) Italijoje
d) Rusijoje

Kas buvo pirmoji moteris, žaidusi golfą Škotijoje?

a) Marija Stiuart

b) Marija II

c) Elžbieta I

d) Ana Stiuart

Kiek moterų ir kiek vyrų yra gavę Nobelio premiją (nuo teikimo pradžios)?

a) 12 moterų ir 945 vyrai

b) 58 moterys ir 876 vyrai

c) 258 moterys ir 612 vyrų

d) 5 moterys ir 952 vyrai

SHAKING THINGS UP!